

MİLLETVEKİLLERİNE AÇIK MEKTUP!

TMMOB JEOLJİ MÜHENDİSLERİ ODASINDAN MİLLETVEKİLLERİNE AÇIK MEKTUP!

Sayın Milletvekilleri;

TMMOB Jeoloji Mühendisleri Odası, başta Anayasanın 135'inci maddesi olmak üzere ilgili mevzuat çerçevesinde mesleğe mensup olanların müşterek ihtiyaçlarını karşılamak, mesleki faaliyetlerini kolaylaştırmak, mesleğin genel menfaatlere uygun olarak gelişmesini sağlamak, meslek mensuplarının birbirleri ile ve halk ile olan ilişkilerinde dürüstlüğü ve güveni hakim kılmak üzere meslek disiplini ve ahlakını korumak maksadı ile 6235 sayılı kanunla kurulmuş kamu tüzel kişiliğine haiz bir meslek kuruluşudur. Odamızın temel amacı "jeoloji ve jeoloji mühendisliğinin" ülkemizde, kamu yararı ve bilimsel ilkeler çerçevesinde "halkın sağlığı, güvenliği, refahı ile çevrenin korunması" konularında mesleğin etkin şekilde icrasını sağlayacak koşulların oluşmasını sağlamaktır.

09/01/2026 tarihinde Hatay Milletvekili Adem YEŞİLDAL, Ardahan Milletvekili Kaan KOÇ ve 73 milletvekili tarafından Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına sunulan "Tapu Kanunu ile Bazı Kanunlarda ve 375 Sayılı Kanun Hükmünde Kararnamede Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi"nin bazı maddeleri, doğrudan Odamızı ve meslektaşlarımızı ilgilendirmektedir. Ancak söz konusu düzenlemeler hazırlanırken Odamızdan herhangi bir görüş alınmamıştır. Ayrıca, teklifin ilgili hükümlerinin Anayasa'ya aykırılık teşkil ettiği yönünde ciddi tereddütler bulunmakta olup, meslek alanımızda işsizlik dahil olmak üzere çeşitli olumsuz sonuçlara yol açabilecek niteliktedir. Bu çerçevede, düzenlemelerin meslektaşlarımızı oldu bittiye getiren ve hukuk devleti ilkeleriyle bağdaşmayan bir yaklaşımla hazır-

landığı değerlendirilmektedir.

Elbette yasal gereklilikler ve katılımcılık mekanizmaları işletilmek suretiyle kanun teklif veya tasarısı hazırlanması ve TBMM'sine sunulması her milletvekilimiz doğal görevidir. Temel demokratik, toplumsal, ekonomik, sosyal ve mesleki hakların nasıl korunacağı ve geliştirileceğine dair izlenmesi gereken yollar başta Anayasa olmak üzere kanunlar ile ilgili mevzuat ile belirlenmiş iken ne yazık ki bu teklifte bu yol takip edilmemiş; Jeoloji Mühendisliğinden kaynaklı bir ihtiyaca ya da talebe dayanmayan, gerek Odamızın gerekse yapı üretim ve denetim sektörünün görüşü alınmadan hazırlanan bu Torba Kanun Teklifi ile ülkemizde en temel Jeoloji Mühendisliği hizmet alanı bir oldu bitti ile yok edilmeye çalışılmaktadır.

Demokratik hukuk devleti ilkesine dayanan bir düzende, yasaların; başta Anayasa ile güvence altına alınmış hakları geriye götürmeyen, aksine ileriye taşıyan, açık ve anlaşılır nitelikte, katılımcı bir süreçle hazırlanmış olması esastır. Ancak, "Tapu Kanunu ile Bazı Kanunlarda ve 375 Sayılı Kanun Hükmünde Kararnamede Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi"nin 21, 22, 23 ve 24'üncü maddeleriyle yapılması öngörülen düzenlemelerin, ülkemizde Jeoloji Mühendisliği mesleğinin geleceğini doğrudan etkileyecek nitelikte olmasına rağmen, kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşu olan Odamızın görüşüne başvurulmamıştır. Bu itibarla, söz konusu düzenlemelerin mevcut haliyle tarafımızca kabul edilmesi mümkün görülmemektedir.

Sayın Milletvekilleri,

"Tapu Kanunu ile Bazı Kanunlarda ve 375 Sayılı Kanun Hükmünde Kararnamede Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi" ile ilgili görüşmeler TBMM Bayındırlık, İmar, Ulaştırma ve Turizm Komisyonunda 15/01/2026 tarihinde görüşülmüş olup, Komisyon görüşmelerinde ifade ettiğimiz görüşler dikkate alınmadan teklif kabul edilmiştir. TBMM Gündemine alınan 28.04.2026 tarihinde TBMM'nin gündemine gelmesini beklediğimiz Torba Kanun Teklifinin diğer yönlerine ilişkin görüşlerimizi saklı tut-

mak kaydıyla sadece Jeoloji Mühendisliği alanından baktığımızda gördüğümüz eksiklikleri bir kez de sizlerin takdirine sunmak istiyoruz.

Bu hususlar özetle aşağıda sunulmuştur;

Söz konusu Torba Kanun Teklifinin 21, 22, 23 ve 24'üncü maddeleriyle yapılmak istenen değişiklikler ile yapı denetim sürecini düzenleyen "Yapı Denetim Kanununun" ilgili maddeleri yeniden düzenlenerek zemin ve temel etüt firmalarına kuruluşundan faaliyetlerine kadar çeşitli alanlarda kısıtlamalar getirilmeye çalışılmaktadır.

1- Bu Teklifte yer verilen düzenlemelerde Anayasa'nın "Kanun Önünde Eşitlik" ilkesini düzenleyen 10'uncu maddesinde belirtilen "Devlet organları ve idare makamları bütün işlemlerinde kanun önünde eşitlik ilkesine uygun olarak hareket etmek zorundadırlar" hükmüne açıkça aykırılık söz konusudur. Aynı yapı üretim sürecinde proje müellifliği görevini üstlenen ve yürüttükleri faaliyetlerle birbirini bütünleyen mimar, inşaat, makine, elektrik ve harita mühendisi hizmetlerine ilişkin herhangi bir düzenleme getirilemezken, Jeoloji Mühendislerine zemin ve temel etüt kuruluşu kurma, ortak olma, sözleşme yapma, serbestçe faaliyet gösterme gibi en temel haklarında kısıtlama getirilmektedir.

2-Söz konusu Teklifin 24'üncü maddesinde getirilen "bir ilde faaliyet gösterebilecek zemin ve temel etüt kuruluş sayısının belirlenmesi" yetkisi Çevre Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığına verilmektedir. Ancak yapı üretim sürecinde aynı projede görev alan statik proje müellifi inşaat mühendisi, mimari proje müellifi mimar, elektrik proje müellifi elektrik mühendisi, tesisat proje müellifi makine mühendisleri için herhangi bir kota öngörülmezken zemin ve temel etüt faaliyeti yürütecek jeoloji mühendisleri için kurulacak kuruluşlara kota getirilmektedir. Bu durum açıkça Anayasa'nın "Kanun Önünde Eşitlik" ilkesinin yanı sıra 48'inci maddesinde lafzını bulan "herkes dilediği alanda çalışma hürriyetine sahiptir" ilkesine de aykırıdır.

3-Yine kanun teklifinin 24'üncü maddesin-

deki; “Zemin ve temel etüt hizmet bedeli, zemin ve temel etüt kuruluşlarının hizmet bedellerinin ödenmesinde kullanılmak üzere hizmet alan proje müellifi veya yapı sahibince il muhasebe birimlerinde açılacak emanet nitelikli hesaba yatırılır. Yatırılan tutarın %2’si ruhsatı veren idarenin, %2’si Bakanlık bünyesinde bulunan döner sermaye işletmesinin, %10’unu geçmeyecek şekilde Bakanlıkça belirlenen oranı ise zemin ve temel etüt altyapısı ve sistemleri hakkında hizmet sağlamak üzere Bakanlıkça belirlenen kurum veya kuruluşun hesabına aktarılır. Bakanlık bu oranları iki katına kadar artırmaya ve yarısına kadar indirmeye yetkilidir” hükmü doğrultusunda mimari, statik, tesisat, elektrik proje müelliflerinden yaptıkları hizmetler nedeniyle herhangi bir harç ücreti alınmamasına rağmen, sadece zemin ve temel etütleri hizmetlerini üreten Jeoloji Mühendisi proje müelliflerinden her bir zemin ve temel etüdü için toplam hizmet bedelinin %14’ü ile %28’i arasında değişebilecek oranda Bakanlık tarafından harç alınacağı yönünde düzenleme yapılmıştır. Yapılan bu düzenleme ile Bakanlık zemin ve temel etüt kuruluşlarının en büyük ortağı haline getirilirken, Bakanlık aldığı harcın %20’ne yakını sondaj makinalarına “CBS Aparatı” takılmasını gerekçe göstererek Ankara’da İvedik’te kurulu bulunan bir firmaya aktaracağı yönünde iddialar bugünden konuşulmaya başlanmış bulunmaktadır.

4- Anılan Torba Kanun Teklifinin 21. maddesinde yer verilen “Zemin ve Temel Etüt Kuruluşu” tanımındaki düzenleme Anayasa’nın “Çalışma hakkı ve ödevi” başlıklı 49’uncu maddesinde belirtilen “Devlet, çalışanların hayat seviyesini yükseltmek, çalışma hayatını geliştirmek için çalışanları ve işsizleri korumak, çalışmayı desteklemek, işsizliği önlemeye elverişli ekonomik bir ortam yaratmak ve çalışma barışını sağlamak için gerekli tedbirleri alır” hükmüne de açıkça aykırılık söz konusudur.

Bilindiği gibi mühendislik hizmetleri, tüm dünyada olduğu gibi ülkemizde de 3458 sayılı Mühendislik Mimarlık Hakkında Kanun ile 6235 sayılı kanunun gereğince mühendislik unvan ve salahiyetine sahip kişilerce icra edi-

lebileceği yönünde açık düzenlemeler bulunmaktadır. Bu nedenle 4708 Sayılı Yapı Denetimi Hakkında Kanun’da Yapı Denetim Kuruluşu “ortaklarının tamamı mimar ve mühendislerden oluşan tüzel kişi” olarak tanımlanmıştır. Benzeri şekilde 5368 sayılı Lisanslı Harita Kadastro Mühendisleri ve Büroları Hakkında Kanunda da Lisanslı Harita Kadastro Mühendislik Bürolarının açılma şartları arasında “Harita ve Kadastro Mühendisleri Odasına Kayıtlı bulunmak” hükümleri yer almaktadır. Ancak “Tapu Kanunu ile Bazı Kanunlarda ve 375 Sayılı Kanun Hükmünde Kararnamede Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi”nin 21’inci maddesi ile getirilen düzenlemede “zemin ve temel etüt kuruluşu” için mühendis olma şartı bulunmamaktadır. Bunun anlamı, Jeoloji Mühendislerini aldığı eğitim ve mesleki uzmanlık alanında dahi mühendislik kuruluşu kurup, çalışmasını engellemektir. Böylece mesleğimiz bu alana yatırım yapacak mühendis olmayan sermaye sahibi grupların hizmetine bir taşeron olarak sunulmaktadır. Günümüzde zemin ve temel etüdü hizmeti üreten kuruluşlara ilişkin kazanılmış hak kapsamında bir düzenleme getirilmediği de göz önüne alındığında bir bütün olarak Teklif şu an ülke genelinde 2000 kuruluşta çalışan 7000’e yakın jeoloji mühendisinin işsiz kalmasına sebebiyet vereceği açıktır.

5- Teklif metninde zemin ve temel etütlerinin denetlenebilmesine ilişkin hiçbir düzenleme bulunmamaktadır ki ülkemizin afetlere karşı dirençli yapı stokuna ulaşabilmesi için zemin etüt çalışmalarında yerinde denetimi esas alan bir yaklaşımla yapı üretim sürecinin denetlenmesine ihtiyaç bulunmasına rağmen, kanunda bu yönde tek bir düzenleyici madde bulunmamaktadır. Anılan Torba Kanun Teklifi esas olarak zemin ve temel etütlerinin denetimi yerine “zemin ve temel etütlerini” yapacak kişi ve kuruluşlara ilişkin düzenlemelere odaklanmış yüksek harçlar, sınırlama ve kota uygulaması anlamına gelecek düzenlemelerle, denetim süreçlerin yürütülmesi yine sürünce-meye bırakılmıştır. 6 Şubat Kahramanmaraş merkezli depremlerde, çok sayıda yapı, zemin kaynaklı hasar ve deformasyondan

yıkılmasına rağmen ne bu hasarların nedenleri ne de bu süreçlerinin denetimine ilişkin tek bir düzenleyici işlem yapılmazken, zemin etüt kuruluşlarına sınırlama getiren ve jeoloji mühendislerini işsizliğe sürükleyecek tekliflerin TBMM'sine sunulması meslektaşlarımız arasında infiale neden olmuştur.

6-Kanun Tasarısı Teklifin yukarıda belirtilen maddeleri aynı zamanda Anayasa'nın "Yönetmelikler" başlıklı 124'üncü maddesine de aykırılıklar içermektedir. Anayasanın 124'üncü maddesinde "Cumhurbaşkanı, bakanlıklar ve kamu tüzelkişileri, kendi görev alanlarını ilgilendiren kanunların ve Cumhurbaşkanlığı kararnamelerinin uygulanmasını sağlamak üzere ve bunlara aykırı olmamak şartıyla, yönetmelikler çıkarabilirler. Hangi yönetmeliklerin Resmî Gazetede yayımlanacağı kanunda belirtilir." hükümlerine açıkça aykırıdır. Kanun teklifinde kanunla düzenlenmesi gereken birçok konu çerçevesi ve içeriği belirsiz şekilde yönetmelik düzenlenmesine atıf yapılmakta olup bu haliyle yasama yetkisinin devri anlamına gelmektedir.

Sayın Milletvekilleri;

Yukarıda özetle belirttiğimiz yönleriyle "Tapu Kanunu ile Bazı Kanunlarda ve 375 Sayılı Kanun Hükmünde Kararnamede Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi" ile meslek alanımıza ilişkin getirdiği düzenlemeler ile aynı projede görev alan meslek disiplinleri arasında ayrımcılık yapmak suretiyle İdarenin korumak zorunda olduğu Anayasanın temel ilkelerinden biri olan Eşitlik ilkesi ayaklar altına alınmakta, Jeoloji Mühendisliğini hizmetleri bir mühendislik hizmeti olmaktan çıkartarak, sermaye şirketlerinin ve piyasanın kar hırsına feda edilmektedir.

Bu durum, Teklifin TBMM Bayındırlık, İmar, Ulaştırma ve Turizm Komisyonunda 15/01/2026 tarihinde gerçekleştirilmiş görüşülmesine ait tutanaklarına bakıldığında açıkça görülecek ve yaptığımız değerlendirmedeki kaygılarımızdan ne kadar haklı olduğumuz görülecektir.

Söz konusu Kanun Teklifi ile ülkemizde yerleşim alanlarımızı başta deprem olmak üzere

afetler karşısında emniyetin ve güvenliğin sağlanmasında önemli bir unsur olan zemin etüt çalışmalarının geleceğini belirleyecek kritik bir dönemece girmiş bulunmaktayız. Ülkemizde, kamu adına fenni mesuliyet sistemi ile yapı denetiminin yapılması konusunda düzenlemeler getiren 4708 sayılı Yapı Denetim Kanunu içine "zemin ve temel etütlerinin yerinde denetimi esas alan" bir yaklaşımla düzenleyici iş ve işlemlerin yapılması zorunlu hale getirilmesi gerekirken, zemin ve temel etütlerini yapacak kişilere ilişkin sınırlayıcı ve düzenleyici maddeler getirilerek, binlerce jeoloji mühendisinin işsiz kalmasına yol açan, Ankara İvedik'te kurulu bulunan bir firmaya kaynak aktarmak amacıyla düzenlemenin getirildiği yönünde geniş spekülasyonlar, 7000'ne yakın meslektaşımızı işsiz bırakma riski taşıyan, Anayasaya açık aykırılıklar taşıyan bu düzenlemeye karşıyayız.

Yukarıda ifade etmeye çalıştığımız idari, teknik, hukuki ve anayasal sakıncaları gidermenin tek yolu söz konusu kanun teklifinin ilgili maddelerine karşı çıkmaktır. Bu nedenle siz milletvekillerimizden, yapı denetim süreçlerine hiçbir katkısı olmayan, her zemin etüt başına %20'ye varan harçların toplanarak adresi belli bir firmaya kaynak aktarılacağı yönünde geniş spekülasyonların bulunduğu, 7000'ne yakın meslektaşımızı işsizlikle karşı karşıya getirecek bu düzenlemeye karşı çıkmamızı ve Kanunun tasarı teklifinin 21, 22, 23 ve 24'üncü maddelerin geri çekilmesi 25.000 ne yaklaşan ülkemizdeki Jeoloji Mühendisleri adına talep ediyoruz.

SİZLERİ TMMOB JEOLJİ MÜHENDİSLERİ ODASININ TALEPLERİNE SAHİP ÇIKMAYA BU TEKLİFİN YUKARIDA BELİRTİLEN MADDELERİNE HAYIR DEMEYE DAVET EDİYORUZ.

Bilgilerinizi ve gereğini saygılarımızla arz eder, çalışmalarınızda başarılar dileriz.

TMMOB Jeoloji Mühendisleri Odası

Yönetim Kurulu